

Valstybės ir šeimos bendradarbiavimas.

Stiprūs tarpusavio ryšiai šeimose – pagrindas ekonominiam ir moraliniam visuomenės augimui

2010 m. rugsėjo 22 d.

Iniciatyva

Kaip vidinės šeimos problemos gali daryti įtaką visuomenei, verslui bei valstybės ateičiai

Antanas Zabulis, “Omnitel” prezidentas

Lietuva: silpnų ir nekūrybingų žmonių sambūris?

Verslumo indeksas kelis kartus mažesnis nei ES

Talentų santykinai **10 kartų mažiau** nei D. Britanijoje

70 proc. gyventojų neužsiima visuomenine veikla

2060 m. gyvens **2,5 mln. gyventojų**; darbingo amžiaus – **41,4 proc.** (“Eurostat”)

Lietuvos visuomenės vertybių pokyčiai

Nepakankama vaikų ugdymo šeimoje reikšmė ir kokybė

Santuokos kaip vertybės **silpnėjimas**

Tėvų **užimtumas** ir kartų solidarumo **mažėjimas**

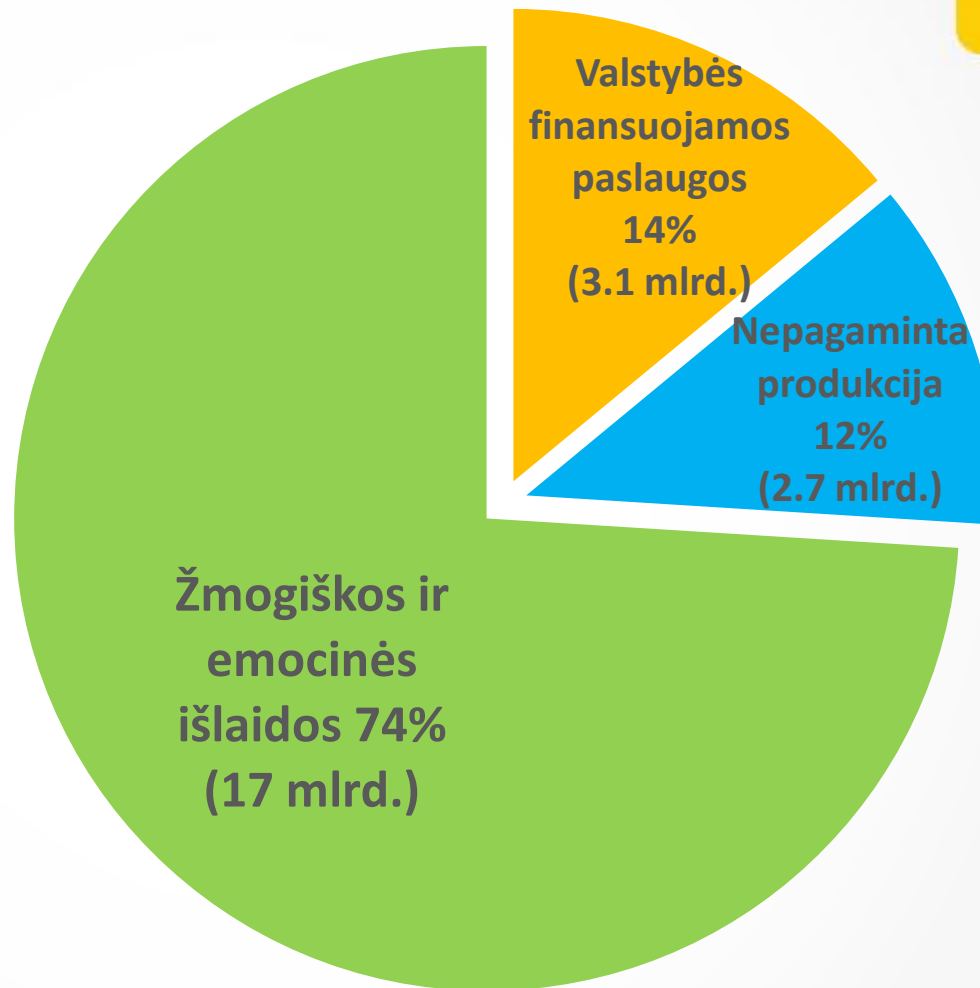
Žema tarpusavio santykių kultūra

**Kiek valstybei
kainuoja šeimos
problemos?**

Smurto
privačioje
erdvėje
išlaidos –
beveik
23 mlrd. svarų

Šaltinis: Sylvia Walby, *The Cost of Domestic Violence*, 2004

Kokia tikroji šeimos vertė?

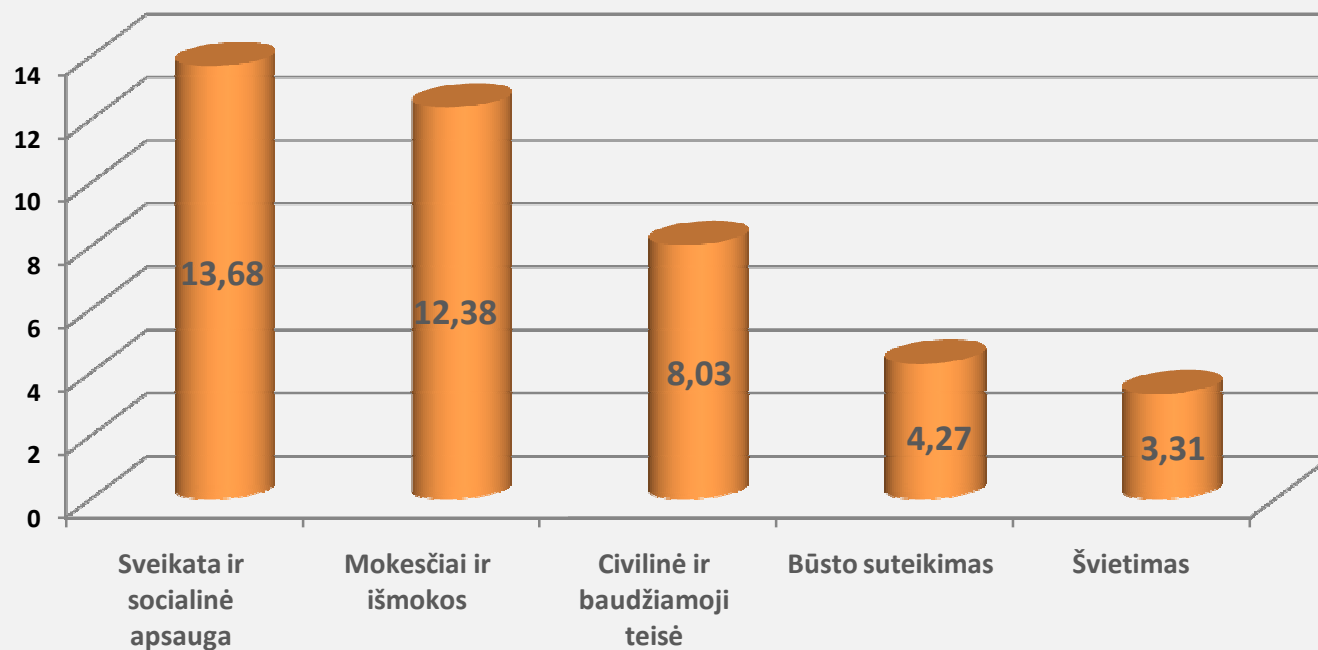
Pirmaujame **didžiausiu** santuokų ir skyrybų **skaičiumi** Europoje

Per metus **pusė susituokusių** lietuvių – išsiskiria

Po ištuokos šeimose be vieno iš tėvų lieka gyventi – **46,4 tūkst. vaikų**

Tiesioginės skyrybų išlaidos (mlrd. svarų)

Skyrybos blogina **sveikatą**, mažina **turtą** ir skurdina **gerovę** – tris labiausiai žmones dominančius dalykus.

Šaltinis: Relationship Foundation, "Counting the cost of family failure", 2010.

Skyrybų kaina

Jungtinėje Karalystėje skyrybų išlaidos siekia **41.7 mlrd.** ir kainuoja **1350 svarų** (t.y. virš 5500 Lt) vienam Jungtinės Karalystės mokesčių mokėtojui per metus

Šaltinis: Relationship Foundation, "Counting the cost of family failure", 2010

Lietuvoje nėra tvirtos šeimos verslo kultūros

65 proc. Jungtinės Karalystės (JK) **privataus sektoriaus įmonių** – šeimos verslai

38 proc. JK privataus sektoriaus **apyvartos** – šeimos įmonės

Šeimos verslo sektoriuje JK sukurama 42 proc. privataus sektoriaus **darbo vietų**

Tuo tarpu Lietuvoje šeimos verslas dar neturi net **savarankiškos teisinės formos**

Nepakankamas
šeimos-vertybės
suvokimas ir
netinkamas vaikų
ugdymas sukuria
milijardines
išlaidas valstybei

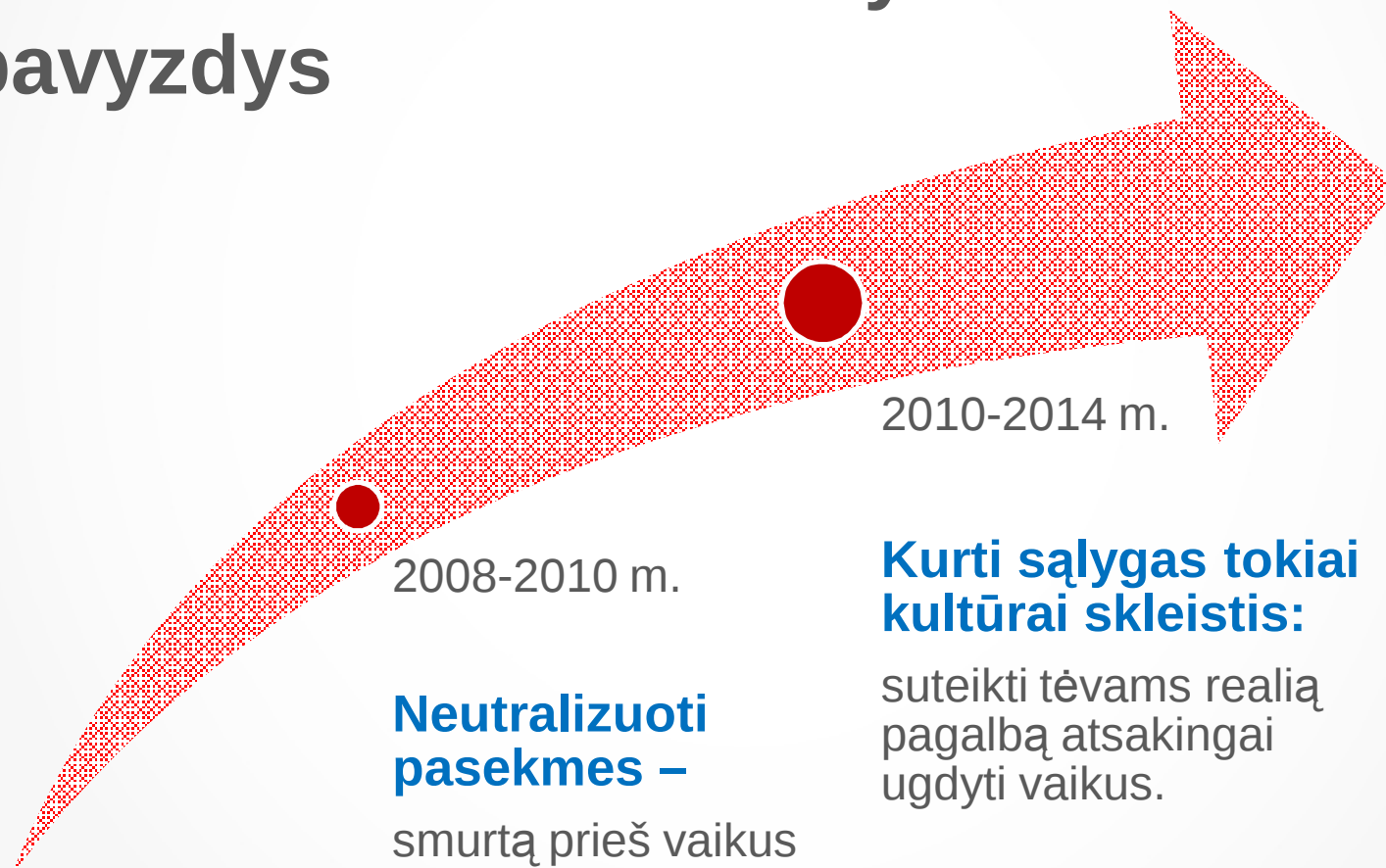

“Augink atsakingai” – privataus verslo iniciatyvos pavyzdys

Misija – inicijuoti, skatinti bei remti įvairias nacionalinio masto programas, padedančias išlaisvinti Lietuvos visuomenės kūrybiškumą

Vizija – atsakinga, vaisinga ir darbšti šeima – stipri, talentinga ir produktyvi Lietuva

“Augink atsakingai” – privataus verslo iniciatyvos pavyzdys

Nacionalinė šeimų saviugdos programa – Šeimų universitetas

Esmė – vaikų ugdymas per **intensyvius** tėvo ir motinos santykius

100 proc. pagrįstas pačių **visuomenės narių motyvacija**
– tiek besimokančių, tiek mokančių kitus

Šeimų universiteto vizija

Sukurti **atsakingo vaikų ugdymo kultūrą** Lietuvos šeimose

Įtvirtinti **šeimos kultūrą** Lietuvos valstybėje

Paskatinti naujos – **moraliai atsakingos, kūrybiškos, išprususios bei įvairiapusiškai aktyvios** – kartos susiformavimą

Sukurti **šeimos konsultavimo** rinką:

Paklausa – rūpestis šeimos instituto ir vaiko ugdymo kokybe nacionaliniu mastu, šeimai palankių visuomeninių normų iškristalizavimas

Pasiūla – šeimų saviugdos programos ir profesionalūs moderatoriai/konsultantai

Šeimų universiteto išskirtinumas

Visapusiškumas – **pozityvi** ir **visapusiška** tėvystės ir vaiko ugdymo kultūra

Ilgalaikiškumas – **pačių šeimų** motyvacija

Daugiasluoksniškumas – šeimos pagrindu **jauginamos** piliečių bendruomenės telkiančios **motyvacinės sistemos**

Inovacijos interneto bendruomenės **formavime** – nauja metodika, leidžianti vartotojui **kurti turinį**

Ekonominis rezultatas

Sukurti **šeimos konsultavimo** rinką:

Paklausa – rūpestis šeimos instituto ir vaiko ugdymo kokybe nacionaliniu mastu, šeimai palankių visuomeninių normų iškristalizavimas

Pasiūla – šeimų saviugdos programos ir profesionalūs moderatoriai/konsultantai

4 metų tikslas

iki 2013 metų pasiekti

100 tūkst. šeimų –
t.y. 40 proc. visų Lietuvos
šeimų, auginančių vaikus
iki 16 metų

Valstybės vaidmuo šeimos vertybių stiprinime

Politinė parama –

pritarimas visuomeninėms iniciatyvoms, viešas palaikymas

Finansinė parama –

pagalba finansinių išteklių pritraukime projekto tęstinumo užtikrinimui – sąlygų sukūrimas (priemonių ir išteklių numatymas)

Bendradarbiavimas –

bendradarbiavimo galimybė, skiriant žmogiškuosius išteklius ir suteikiant reikalingą informaciją

Projekto vertė Lietuvai

Augantis piliečių skaičius

Teigiami visuomenės vertybių pokyčiai

Vaikų formacija šeimoje

Aktyvi piliečių visuomenė

Ekonominis efektas

Vertės komunikavimas Lietuvos piliečiams

- Projektas sukuria **intensyvų pozityvios informacijos plėtros lauką**:
 - unikalus sėkmingo **valstybės ir verslo bendradarbiavimo pavyzdys**;
 - **akivaizdžią** naudą visuomenės nariams nešantis projektas;
 - **pozityvios temos**: šeima, bendravimas, kūrimas **versus** viešumoje dažniau eskaluojamos gyventojų skaičiaus mažėjimo, smurto, valdžios neefektyvumo sprendžiant šias ir kitas problemas.
- Komunikacinė vertė valstybiniams partneriams bus kuriama šiais **įrankiais**:
 - Intronizavimas –valstybė tampa **projekto partnere**;
 - Bendra politikų veikla su steigiamą „Šeimos universiteto“ **visuomenine taryba**;
 - Politikų dalyvavimas „Šeimos universiteto“ **viešuosiuose renginiuose**
 - Valstybinių partnerių simbolika projekto **informacinėje platformoje**;
 - Valstybinių partnerių simbolika projekto **reklaminėje medžiagoje**.

Privatus verslas drauge su nevyriausybinėmis organizacijomis žengė pirmuosius žingsnius atsakingos ir kūrybiškos visuomenės kūrime.

Ar sulauksime partneriškos iniciatyvos iš valstybės?

Lietuvos šeimų problema – menkas tarpusavio bendravimas

Tėvų ir vaikų santykių tyrimas
2010 m. birželis, SIC ir “Europos tyrimai”

Sociologė antropologė dr. Eglė Laumenskaitė

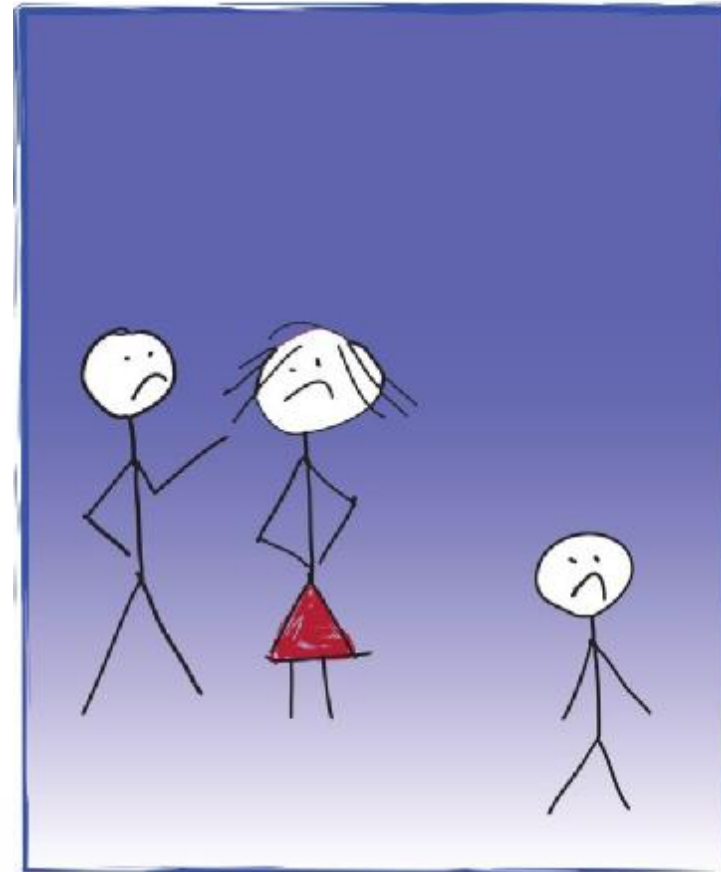
Tyrimo kontekstas

- Ankstesni tyrimai buvo orientuoti į moterų padėtį šeimoje, vyro ir moters vaidmenis, šeimų ekonominę padėtį bei poros tarpusavio santykius, tačiau į tyrimus **nebuvo įtraukiami santykiai su vaikais.**
- Poros tarpusavio santykių ir palyginamasis Europos vertybių tyrimai atskleidė **poros tarpusavio bendravimo svarbą ir stoką.**

Tėvų ir vaikų santykių tyrime anoniminės apklausos metu buvo apklausta 500 Lietuvos gyventojų (iš jų 57 % moterų ir 43% vyrų), kurie turi vaikų iki 16 metų amžiaus.

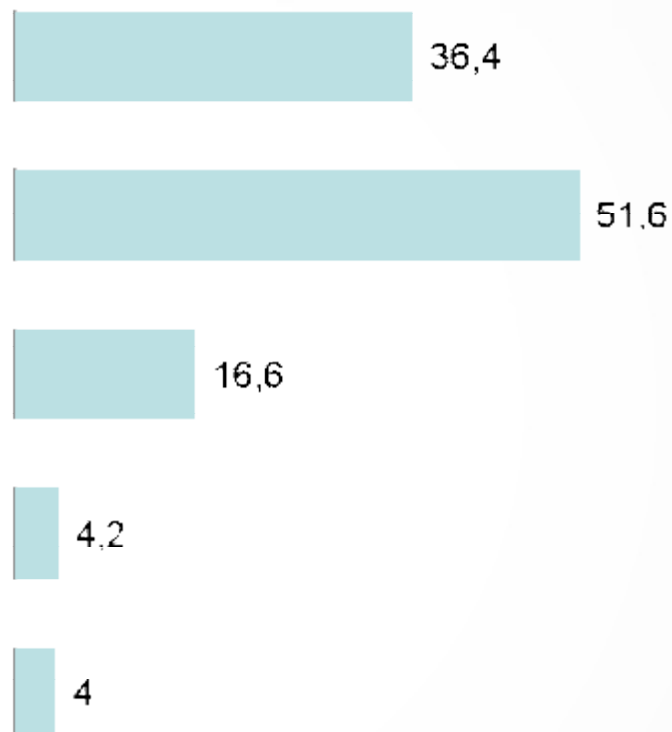
**Žema vyro ir
moters tarpusavio
santykių kultūra
silpnina ir vaiko
santykius su
tėvais**

Ketvirtadalis vaikus auginančių porų Lietuvoje nepalaiko artimesnių tarpusavio santykių.

Ar skiriate laiko tarpusavio santykiams?

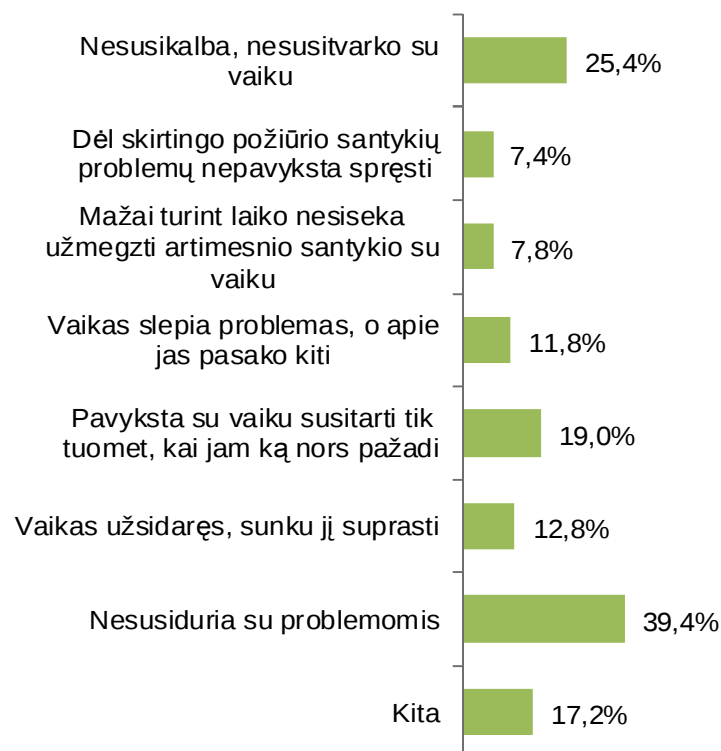
Poros NEIEŠKO laiko pabūti kartu, todėl tarpusavio ryšys ne AUGINAMAS, o geriausiu atveju – tik PALAIKOMAS.

Nesuprantama, kad santykius reikia KURTI.

Ketvirtadalis vaikus auginančių tėvų Lietuvoje sako, kad nesusikalba, nesusitvarko su savo vaikais.

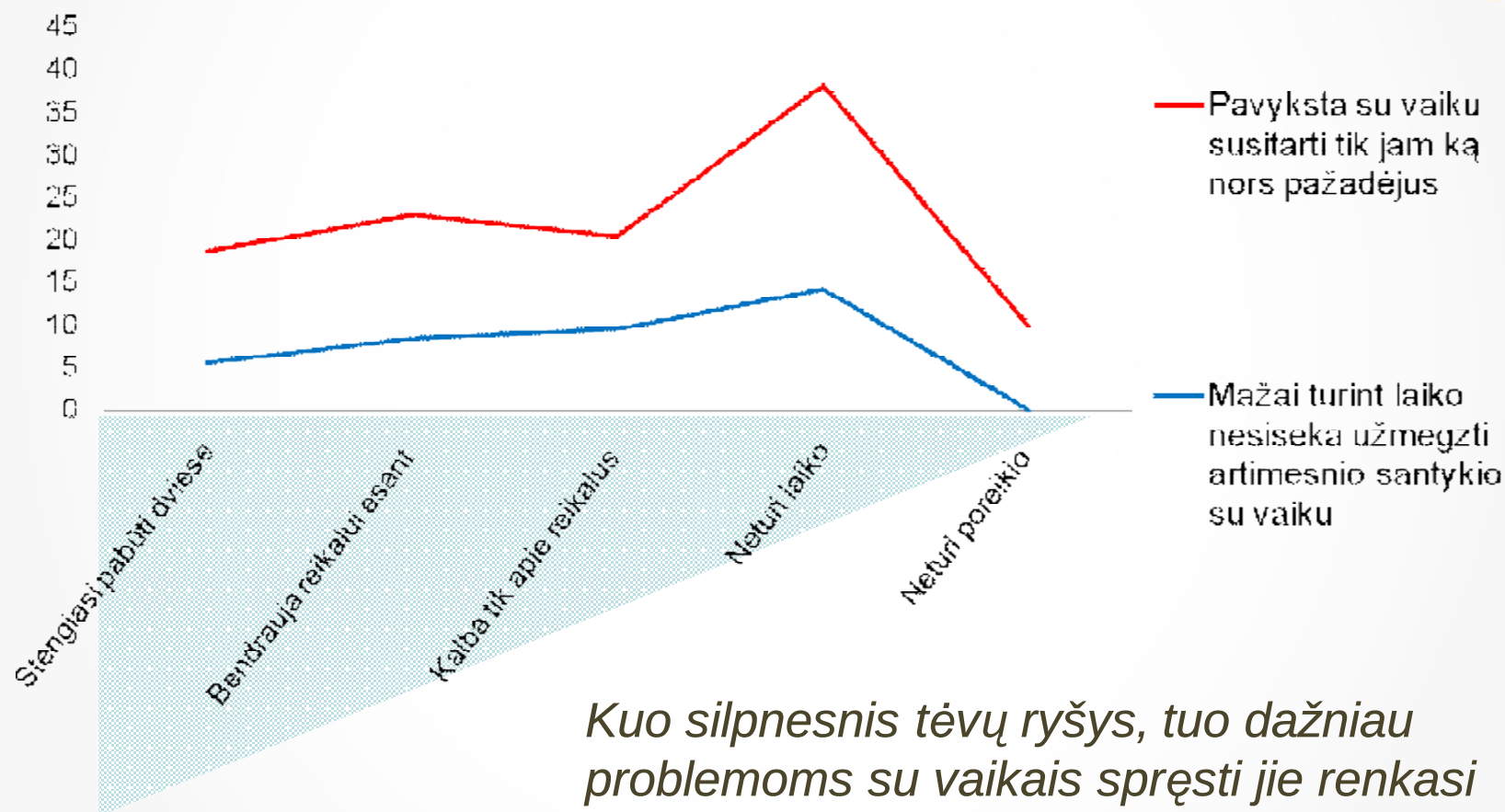
Su kokiomis problemomis susiduria?

Aplinkos ir reklamos auginami poreikiai stipriai veikia vaikus ir šeimos tarpusavio santykius, darydami tėvus vaikų įgeidžių įkaitais.

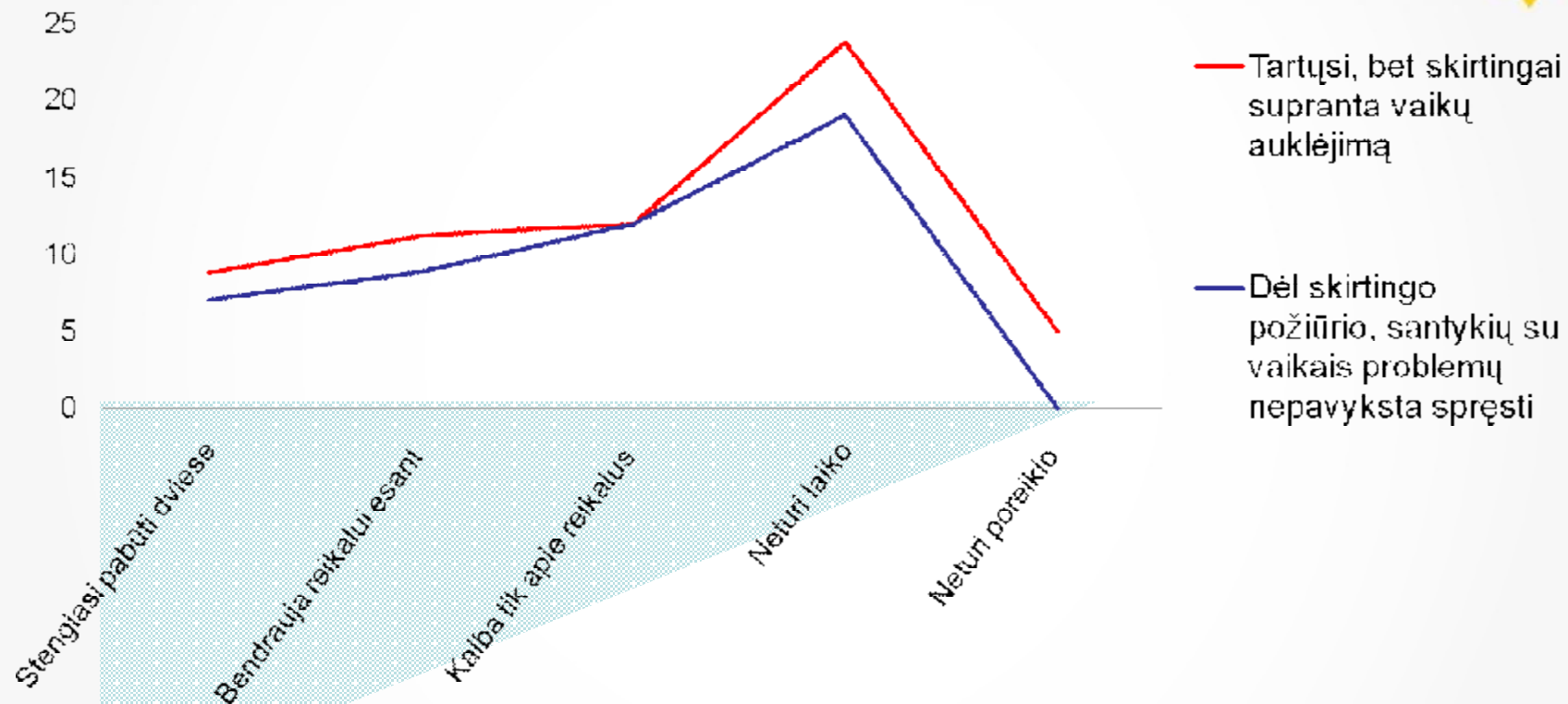
Penktadalis apklaustųjų problemas su vaikais sprendžia patenkindami jų norus.

Poros santykiai veikia santykius su vaikais:
tėvai, neturintys laiko artimesniems tarpusavio santykiams, nesugeba užmegzti ir artimesnio ryšio su vaikais.

Kuo silpnesnis tėvų ryšys, tuo dažniau problemoms su vaikais spręsti jie renkasi išorinį "atlygį", o ne tarpusavio supratimo argumentus.

Mažiau bendraujančių tėvų požiūris į vaikų auklėjimą dažniau išsiskiria

Kuo silpnesnis tėvų ryšys, tuo sunkiau jie randa bendrą kalbą dėl vaikų auklėjimo ir tuo sunkiau jiems spręsti santykių problemas su vaikais.

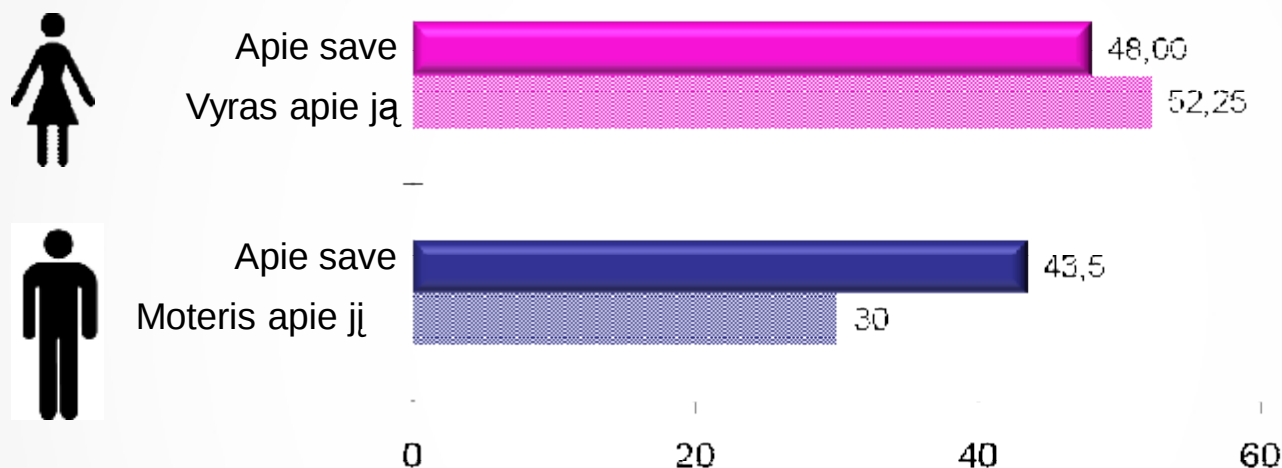
Vyro ir moters vaidmuo šeimoje nelygiavertis.

Moterys šeimoje prisiima per didelę atsakomybę, taip neskatinamos vyro aktyvesnį įsitraukimą.

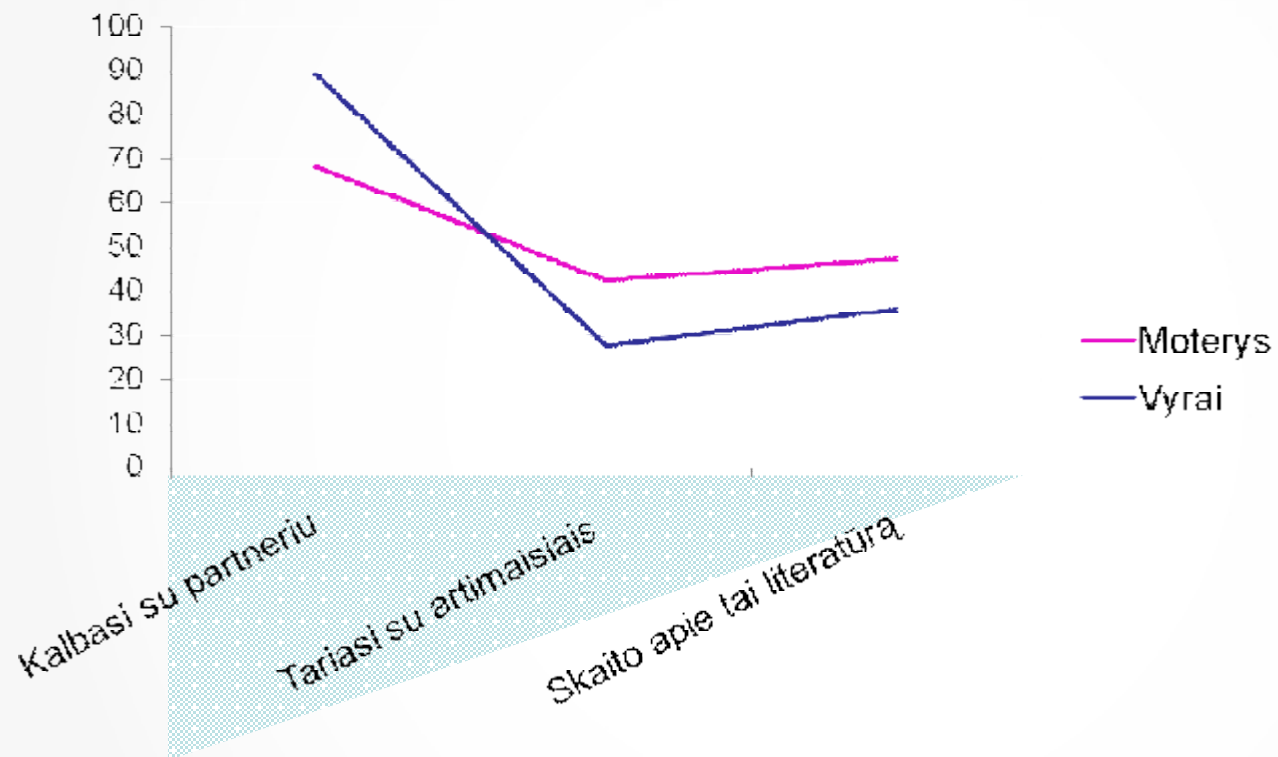
Ar moterys pakankamai įvertina vyrų vaidmenį šeimoje?

Užsiimu bendra veikla su vaikais bent kelis kartus per savaitę:

Moterys prisiima didesnę atsakomybę už šeimą, todėl yra linkusios nureikšminti vyro indėlį vaikų auklėjime, o tai neskatina aktyvesnio vyrų dalyvavimo šeimos gyvenime.

Moterys dažniau ieško pagalbos už šeimos ribų

Vyrai linkę manyti, kad pagrindinis jų patarėjas auklėjant vaikus yra moteris. Tuo tarpu moterys labiau linkusios ieškoti pagalbos už šeimos ribų.

Valstybės vaidmuo padedant šeimoms ugdyti kūrybišką kartą

Tomas Šalkauskas,
Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos pirmininkas

Šeimos ir valstybės santykis

- Ar įmanoma **valstybė be šeimos**?
- Koks turi būti valstybės ir šeimos **bendradarbiavimas**?
- Ar galima valstybės ir šeimos **partnerystė**?

Problemų priežasčių šalinimas – perspektyvi šeimos politikos kryptis

Šeimos stiprinimo kryptys:

- 1) šeimai palanki teisinė bazė ir socialinio aprūpinimo sistema
- 2) šeimos švietimo ir įgūdžių stiprinimo paslaugų tinklai
- 3) materialios šeimos gyvenamosios aplinkos stiprinimas

Šeimų stiprinimui reikalingos investicijos

Šiuo metu Lietuvoje daugiausia dirbama **su pasekmėmis**

Prevencinis darbas **kainuoja mažiau** negu pasekmių šalinimas

Šeimų universitetas

Saviugdos programa – **tvirtai šeimai**

Profesionali pagalba šeimoms

Tėvų ir verslo **bendros iniciatyvos** pavyzdys

Išgirskime
šeimų
lūkesčius